

своїх вимог до боржника), держави (яка зацікавлена у збереженні боржника як суб'єкта господарювання). Тому суд в цій справі має правильно скерувати рух справи, щоб забезпечити баланс інтересів усіх вказаних учасників.

Таким чином, провадження у справах про банкрутство є самостійним видом судового провадження в межах господарської процесуальної форми, що характеризується наявністю особливого процесуального порядку розгляду справ, формуванням окремої категорії справ, існуванням специфічних цілей і завдань, особливим суб'єктним складом, тривалістю судового розгляду. Господарський суд виконує в цьому процесі важливу роль, оскільки є не просто неупередженим посередником, а й часто сам може із власної ініціативи приймати важливі для справи рішення. Саме такий комплексний характер відносин неплатоспроможності розширює повноваження господарського суду у цій категорії справ, щоб забезпечити баланс великої кількості інтересів суб'єктів, залучених до справи.

Література

1. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18 жовт. 2018 р. № 2597-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 19. Ст. 74.
2. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06 лис. 1991 р. № 1798-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 6. Ст. 56.
3. Бутирська І.А. Функції господарського суду у справі про банкрутство. *Вісник господарського судочинства*. 2015. № 4. С. 106–111.
4. Масловський С.В. Повноваження суду першої інстанції в провадженні у справі про банкрутство. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 12. С. 108-112.

УДК 346.9(043.2)

Ємець В.В., здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Нецька Л.С., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАНОВИЩА БОРЖНИКА НА СТАДІЇ РОЗПОРЯДЖЕННЯ МАЙНОМ

Банкрутство є інститутом, який дозволяє впливати на суб'єктів, які не можуть розрахуватися зі своїми кредиторами. Банкрутство надає таким суб'єктам можливість захистити свої інтереси та забезпечити можливість повернення заборгованості перед кредиторами. Проведення процедури банкрутства дозволяє зменшити ризик неплатоспроможності суб'єкта господарювання та захистити його від можливих негативних наслідків, як

визнання банкрутом або відкриття ліквідаційної процедури.

Основним учасником провадження у справі про банкрутство є боржник, щодо якого відкривається провадження у справі. Слід звернути увагу, що відповідно до стадії процесу змінюється правовий статус боржника у справі про банкрутство. Так, першою судовою процедурою, що застосовується до неплатоспроможного суб'єкта господарювання є розпорядження майном.

Отож, в процедурі розпорядження майном боржника варто виділити декілька етапів судового процесу, а саме: підготовче, попереднє та підсумкове засідання в суді. Ще окремим у процедурі банкрутства етапом є збори кредиторів, оскільки саме від рішення зборів кредиторів боржника залежить багато чого у вирішенні майбутньої долі боржника [3].

У підготовчому засіданні суд перевіряє обґрунтованість вимог ініціюючого кредитора, з'ясовує позицію боржника та перевіряє чи відсутній спір про право, а також розглядає подані документи, заслуховує пояснення сторін, оцінює обґрунтованість заперечень боржника, вирішує інші питання, пов'язані з розглядом справи. Згідно результату розгляду заяви про відкриття провадження у справі суд постановляє ухвалу про відкриття провадження у справі, що передбачено статтею 39 КУзПБ. Тому по суті можна вважати, що процедура розпорядження майном боржника є першою судовою процедурою, яка застосовується до неплатоспроможного боржника, і вводиться одночасно з відкриттям провадження у справі про банкрутство. Саме з моменту відкриття провадження у справі про банкрутство боржник вступає у відносини неспроможності, що полягає у наданні боржнику певних пільг у межах реабілітаційних процедур та повного або часткового задоволення вимог кредиторів [1; 2].

Ключовою фігурою на стадії розпорядження майном боржника в справі про банкрутство є розпорядник майна – арбітражний керуючий, який обирається судом шляхом автоматизованого відбору із застосуванням Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи з числа арбітражних керуючих, внесених до Єдиного реєстру арбітражних керуючих України, за принципом випадкового вибору, відповідно до статті 28 КУзПБ. З моменту призначення розпорядника майна дещо змінюється система управління боржником, оскільки тепер для укладення суттєвих правочинів боржника вже недостатньо рішення його керівника – необхідна ще згода розпорядника майна [1].

З початку відкриття провадження у справі про банкрутство щодо боржника та його засновників починає діяти особливий правовий режим, який характеризується наявністю особливих правових заходів, які обмежують права боржника та його засновників. Дія такого особливого правового режиму спрямована на концентрацію майна боржника та

недопущення його відчуження, що може призвести до порушення прав кредиторів. Саме контроль за збереженням майна боржника покладається на розпорядника майна, у зв'язку з чим останній відіграє особливу роль у цій процедурі, згідно статті 40 КУзПБ [1; 2].

Особливостями процедури розпорядження майном боржника, на думку С.М. Грудницької та С.В. Мінковського, є: обов'язковість введення процедури розпорядження майном боржника, наявність мораторію на задоволення вимог кредиторів, що визначає підстави участі й обліку грошових зобов'язань кредиторів до боржника, спеціальний порядок здійснення господарської діяльності боржником, наявність незацікавленої фізичної особи, наявність граничного строку щодо вимог кредиторів, які подають заяви з грошовими вимогами до боржника. Так, із запровадженням процедури розпорядження майна боржника, що визнано неплатоспроможним, вводиться одночасно мораторій, який є ефективним інструментом захисту прав боржника. Метою мораторію є збереження майна боржника, запобігання його розкраданню та можливості проведення процедури банкрутства з максимальною користю для всіх кредиторів [1; 3, с. 19-21].

Після відкриття провадження у справі про банкрутство щодо боржника та обрання розпорядника майна відбувається попереднє засідання суду, що має на меті розгляд всіх вимог кредиторів, які були заявлені, згідно чого розпорядник майна формує реєстр вимог кредиторів, до якого вносяться відомості про кожного кредитора, розмір його вимог за грошовими зобов'язаннями, наявність права вирішального голосу в представницьких органах кредиторів, черговість задоволення кожної вимоги, відповідно до статті 47 КУзПБ [1].

І останньою стадією у процедурі розпорядження майна є підсумкове засідання суду, відповідно якого ухвалюється одне з судових рішень, що передбачено статтею 49 КУзПБ, та здійснюється перехід до наступної судової процедури – санації чи ліквідації [1].

Отже, процедура розпорядження майна, на мою думку, складається з чотирьох стадій: при цьому підготовче засідання дає старт процедурі розпорядження майном, попереднє засідання є своєрідним «екватором» процедури розпорядження майна, збори кредиторів - кульмінацією процедури, а у підсумковому засіданні припиняється процедура розпорядження майном. Процедура розпорядження майном боржника є першою судовою процедурою, що застосовується до неплатоспроможного суб'єкта господарювання, мета якої полягає в нагляді за господарською діяльністю боржника та виявленні причин, що сприяють несприятливому фінансовому стану боржника.

Література

1. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18 жовт. 2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
2. Гушилик А.Б. Деякі аспекти правового становища боржника на стадії розпорядження майном у справі про банкрутство. Збірник наукових праць ЛОГОС, Том 3. 20 берез. 2020 р. С. 56-58. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/view/1351/1366>
3. Грудницька С.М., Міньковський С.В. Питання удосконалення розпорядження майном боржника у процедурі банкрутства. Економіка та право. Серія: Право. 2015. № 2(41) С. 17-24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esrpr_2015_2_4

УДК 346.9(043.2)

Землянкіна М.П., здобувачка вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Нецька Л.С., к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ БАНКРУТСТВА ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Україна за кілька років до нападу Російської Федерації завдяки поступовому розвитку стабілізувала свою економіку, яка є основою для її існування та ролі на міжнародній арені. Важливим рушієм цього процесу стало підприємництво [1, с. 40]. Удосконалення правового регулювання підприємницької діяльності заклало підвалини стабілізації економіки України та її європейської інтеграції. Важливою частиною формування комфортного інвестиційного клімату було і залишається реформування правового регулювання системи банкрутства. Підтвердженням цьому слугує переміщення України в рейтингу щорічних досліджень Світового банку «Ведення бізнесу» («Doing Business») з 149 місця у 2018 р. на 146 місце у 2019 р. за таким показником як «Врегулювання неплатоспроможності» («Resolving insolvency») [2]. І хоча очікувався швидший розвиток України в цій категорії, статистичні дані свідчать про те, що уніфікація системи банкрутства за прикладом світового законодавства шляхом кодифікації законодавства про банкрутство у 2018 році мала позитивний вплив. Діяльність юридичних осіб становить значну частину економіки України, яка забезпечує великі грошові потоки та є більш стабільною, ніж підприємницька діяльність фізичних осіб.

Нові реалії породжують нові виклики для України та її економічної стабільності. Наприклад, повномасштабне вторгнення Росії на територію